

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Torgarden, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Stein-Arne Andreassen
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 12

Vår dato
27.11.2017
Deres dato
03.10.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/7065-421.9
Deres ref.
14/110

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0032 OSLO

Høring av statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene

Departementet har sendt utkast til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplaner og klimatilpasning på høring. Den delen som omhandler de statlige planretningslinjene for klima- og energiplaner har i all hovedsak endringer av formell karakter. Dette for å sikre sammenhengen i retningslinjene når klimatilpasning tas inn. Det innholdsmessig nye er at retningslinjene nå har fått et eget kapittel om klimatilpasning. Vår uttalelse går hovedsaklig på dette.

Fylkesmannen gir sin tilslutning til at det nå gis statlige planretningslinjer der klimatilpasning gis økt oppmerksomhet. Kommunene er sentrale aktører i arbeidet med å unngå eller begrense risiko, sårbarhet og ulemper, samt å dra nytte av mulige fordeler som følger endringer i klimaet.

Kravet om egne klima- og energiplaner og temaet klimatilpasning i kommunens planstrategier, samfunnsdel og kommuneplanarbeidet gis slik vi leser forslaget ulike planforankringer. Dette kan være hensiktsmessig i en del sammenhenger, men også klima- og energiplaner burde hatt sin plass i planstrategiene, samfunnsdelen og kommuneplanen. En egen klima- og energiplan burde slik sett vært en temaplan under dette dersom kommunen vurderte dette mest hensiktsmessig.

Erfaringene for mange kommuner er at gjeldende klima- og energiplaner er dårlig forankret og demed ikke er fulgt opp i ørvig politikk, myndighetutøvelse mm. Dette skulle tilsi at arbeidet både med utslippsreduksjoner, nye grønne energiformer samt klimatilpasning ble behandlet og forankret i samme overordnede plandokumenter, handlingsplaner mv.

SPR-klimatilpasning bør ha egne formuleringer om å ivareta økosystemtjenester som i seg selv bidrar til mer klimarobuste lokalsamfunn. Ofte vil den mest kostnadseffektive klimatilpasningen være å ikke gjøre tiltak som øker klimasårbarheten eller omfanget av de klimarelaterte hendelsene. For eksempel vil ivaretagelse av våtmarker, flommarkskoger, åpne vannveger/bekker være det rimeligste og mest effektive tiltak, og det bør være et krav i SPR'en at dersom slike elementer planlegges bort må det begrunnes og samtidig redegjøres for avbøtende tiltak.

Klimatilpasning må som et langsiktig og tverrgående hensyn integreres i eksisterende oppgaver i kommunen. Vi er i tvil om retningslinjene slik de er formet følger opp intensjonen i Stm 33 (2012-2013) om klimatilpasning.

Retningslinjene legger opp til at kommunens viktigste virkemiddel er planlegging, men de legger i stor grad mer opp til vurderinger av hensynet til klimatilpasning enn av konkrete handlinger. Kommunen står i førstelinje i møtet med klimaendringer og å skape robuste lokalsamfunn, og det er derfor helt nødvendig at klimaendringene integreres i alle kommunenes sektorer. For å sikre iverksetting av klimapolitikken mener vi at det er nødvendig med tydeligere statlige virkemidler i retningslinjene.

Fylkesmannens rolle.

I forslaget punkt 2 tredje avsnitt tillegges fylkeskommunen det overordnede veiledningsansvaret for kommunene. Videre i pkt 4.1 å «vurdere hvordan fylket kan legge til rette for klimatilpasning innen samfunnssikkerhet og beredskap...» Dette vil etter vår mening kunne gi en uklar ansvarsdeling. Dette ut fra at fylkesmannen har betydelige oppgaver og et bredt ansvar på samfunnssikkerhet og beredskap, med en direkte og ubrutt styringslinje til direktorat og departement. Denne linjen bør være tydelig også i klimatilpasningsarbeidet og slik understøtte fylkesmannens samordningsansvar i krisetsituasjoner. Det er også fylkesmannen som veileder og fører tilsyn innen forebyggende samfunnssikkerhet med kommunen som er førstelinje inne samfunnssikkerhet. Fylkesmannen har innen forurensingsfeltet også kompetanse innen overvann og avløp og derav også en veiledningsrolle som sektormyndighet mot kommunene, denne rollen bør videreutvikles. Tilsvarende roller finnes innen landbrukssektoren.

Fylkesmannen er det regionale bindeleddet og knutepunktet i en klar ansvarskjede fra sentrale myndigheter til lokal kommune. Det foreliggende forslaget vil gjøre denne linjen mindre tydelig. Vi legger stor vekt på hensynet til kommunen, og mener at det faglige ansvaret og veiledningen på samfunnssikkerhet bør ligge tydelig og samlet hos fylkesmannen.

Et regionalt samarbeid om nettverk for klima- og klimatilpasning der regionale statlige og fylkeskommunale sektorer og myndigheter deltar sammen med FOU-miljøene vil etter vårt syn være et nødvendig virkemiddel for å bistå kommune i dette arbeidet.

Klimatilpasning er en krevende utfordring som omfatter flere sektorer i kommunen. For å sikre at kommunen tar tak i denne omfattende jobben, kan prioritere godt ut fra sårbarhet og risiko, men også på mulighetsrommet er det viktig at det utarbeides god veiledning som dekker bredden i kommunens oppgaver på dette området.

Med hilsen

Brit Skjelbred
fylkesmann

Stein-Arne Andreassen
miljøverndirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.